

11.6.2020

Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunginmuseon (Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo) lausunto Suomen Kansallismuseon asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2020-001640 T 10 03 03

Kansallismuseo liittyy instituutiona ja rakennuksena suomalaisten kansallismonumenttien joukkoon, jolla sekä luotiin tietoisuutta että rakennettiin ilmaisua kansallisesta identiteetistä 1900-luvun taitteessa. Rakennukseen sijoittuivat useiden eri yhteisöjen kokoamat arkeologiset, historialliset ja kansatieteelliset kokoelmat. Museorakennuksen suunnittelu oli pitkä prosessi, joka julkisen keskustelun päätteeksi johti tunnetun arkkitehtuurikilpailun järjestämiseen, ja tuolloin ajanmukaisen museokonseptin toteuttamiseen.

Kansallismuseon rakentamisesta vuosina 1901-02 järjestetyn suunnittelukilpailun voittanut arkkitehtitoimisto Gesellius, Lindgren, Saarinen laati lopulliset piirustukset vuonna 1904. Museon rakennustyö tehtiin 1906-10. Sisustustyöt, piha-alueen viimeistely ja muurin rakentaminen jatkuivat vuoteen 1916 asti. Piharakennus valmistui vuonna 1917. Museo avattiin yleisölle vaihteittain vuosina 1916, 1920 ja 1923. Kansallismuseon toiminta on kehittynyt, ja rakennuksessa on toteutettu korjaus- ja muutostoimenpiteitä useassa otteessa. Ensimmäinen laajempi peruskorjaus suoritettiin 1980-luvulla, vuosina 1998-2000 rakennuksessa toteutettiin mm. uusi auditorio, maanalaisia varastoja sekä katutason esteetön sisäänkäynti. Nyt valmisteltava asemakaavamuutos tehdään osana Kansallismuseon lisärakennuksen suunnitteluprosessia.

Suomen Kansallismuseon rakennukset, pihapuisto ja niitä ympäröivä muuri on suojeltu valtioneuvoston päätöksellä 18.9.1980, valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen nojalla (278/1965, 480/1985). Asetus on kumottu, mutta suojelupäätös on edelleen voimassa, kunnes suojelusta on päätetty rakennusperintölain mukaisesti. Asemakaava ei ohita asetukseen tai rakennusperintölakiin perustuvaa suojelupäätöstä. Tontin rakennukset on voimassa olevassa asemakaavassa v. 1977 suojeltu merkinnällä ark, tontin ympäristöön kohdentuu suojelumerkintä s. Kohde kuuluu Museoviraston listaukseen valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä RKY 2009, osana kohdetta Etu-Töölön kaupunginosa.

Suomen Kansallismuseon historiallisesti huomattavan arvokas rakennus suojellaan asemakaavassa. Lisärakentaminen ja rakennusten liittymät tulevat vaikuttamaan Kansallismuseon rakennuksen arkkitehtuu-

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo

Lausunto

2 (2)

11.6.2020

Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

---

riin. Liittyminen tulee suunnitella rakennuksen arvot huomioon ottavalla tavalla. Museon sisäpihojen muutoskestävyyttä arvioidaan laadittavien selvitysten ja luonnosten perusteella. Ympäristön ja pihamuurin säilyttämisen ja suojelun tavoitteet arvioidaan inventointien ja historiaselvityksen perusteella. Hankkeessa valmistuu ajantasainen rakennushistoriaselvitys sekä päivitettyt pihainventoinnit arvotuksen perustaksi.

Kaupunginmuseo toimii lausunnonantajana asemakaavamuutoshankkeessa, ja on osapuoli hankkeen kaavaneuvotteluissa. Kaupunginmuseo seuraa jatkosuunnittelua.

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö